

Poz. 81

**UCHWAŁA NUMER 77/2019
RADY WYDZIAŁU FILOZOFII I SOCJOLOGII
UNIwersytetu WarsZawskiego**

z dnia 21 maja 2019 roku

**w sprawie planu zajęć na studiach doktoranckich w Instytucie Socjologii
Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego
w roku akademickim 2019/2020**

Na podstawie § 9 Regulaminu Studiów Doktoranckich na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor UW, Poz. 321, Obwieszczenie Nr 10 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 lipca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały nr 494 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Doktoranckich na Uniwersytecie Warszawskim) Rada Wydziału Filozofii i Socjologii UW postanawia, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się plan zajęć na studiach doktoranckich na rok akademicki 2019/2020 - załącznik nr 1.
2. Przyjmuje się opis zajęć obowiązkowych wraz z przypisanymi im punktami ECTS i efektami kształcenia – załącznik nr 2.
3. Przyjmuje się opis zajęć fakultatywnych wraz z przypisanymi im punktami ECTS i efektami kształcenia – załącznik nr 3.
4. Przedstawia się listę osób prowadzących zajęcia na studiach doktoranckich – załącznik nr 4.
5. Dołącza się spis efektów kształcenia na studiach doktoranckich przyjęty w Uchwale nr 41/2016 Rady Wydziału Filozofii i Socjologii UW z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie ramowego programu studiów doktoranckich w Instytucie Socjologii UW – załącznik nr 5.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 października 2019 roku podjęcia.

Dziekan Wydziału Filozofii i Socjologii: *M. Tałasiewicz*

Wykaz zajęć składających się na program studiów doktoranckich w Instytucie Socjologii wraz z przypisanymi im punktami ECTS

Typ zajęć	Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS
Zajęcia obowiązkowe	Wg wskazania dla poszczególnych lat	120 (30x4)	8
Zajęcia fakultatywne	OGUN i oferta seminariów	150 (30x2+30x3)	10
Dydaktyka szkoły wyższej, metodyka zajęć, praktyki zawodowe pod opieką i w obecności opiekuna naukowego albo promotora lub doświadczonego nauczyciela akademickiego, w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych na Uczelni lub uczestniczenia w ich prowadzeniu	Dydaktyka szkoły wyższej oraz edytorstwo publikacji naukowych (zajęcia warsztatowe) w ramach zajęć Umiejętności akademickie	30 (w tym 15 godz. dydaktyki szkoły wyższej)	6 (5+1)
	Współczesne społeczeństwo polskie – zajęcia warsztatowe	60	5
	Praktyki zawodowe	40 (10x4)	4
Seminarium doktorskie lub inne zajęcia z opiekunem /promotorem		120 (30x4)	8
Razem:		520 godz.	41 ECTS

II rok studiów doktoranckich

Przedmiot	Forma zajęć	Liczba godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Współczesne problemy Polski i świata	Seminarium	30	ZO	2
Nowe wzory badań społecznych	Seminarium	30	ZO	2
Socjologia w dobie indywidualizmu	Konwersatorium	30	ZO	2
OGUN		60	ZO	4
Seminarium doktorskie lub inne zajęcia z opiekunem /promotorem		30	ZO	2
Praktyki zawodowe		10	Zal.	1
Razem:		190		13

III rok studiów doktoranckich

Przedmiot	Forma zajęć	Liczba godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Seminarium doktorskie lub inne zajęcia z opiekunem /promotorem		30	ZO	2
Praktyki zawodowe		10	Zal.	1
Zajęcia fakultatywne (z przedstawianej corocznie listy zajęć fakultatywnych)	Seminarium /konserwatorium	90	ZO	6 (uzyskane od I do III roku studiów)
Razem:		130		9

IV rok studiów doktoranckich

Przedmiot	Forma zajęć	Liczba godzin	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS
Seminarium doktorskie lub inne zajęcia z opiekunem /promotorem		30	ZO	2
Praktyki zawodowe		10	Zal.	1
Razem:		40		3

Opis zajęć obowiązkowych wraz z przypisanymi im punktami ECTS i efektami kształcenia

Seminarium doktorskie lub inne zajęcia z opiekunem/promotorem

30 godz., 2 pkt. ECTS

Koordynatorzy:

Prof. UW dr hab. Krzysztof Koseła, dr hab. Małgorzata Jacyno, dr hab. Lech Nijakowski, dr hab. Michał Kowalski, Prof. UW dr hab. Anna Giza-Poleszczuk, prof. Mirosława Marody.

Zajęcia przeznaczone na pracę z doktorantami pod kierunkiem promotora lub opiekuna ukierunkowaną na zdobycie wiedzy i umiejętności związanych z przygotowaniem rozprawy. Uczestniczenie w zajęciach prowadzonych przez promotora lub opiekuna ma również na celu stopniowe włączanie doktorantów do pracy dydaktycznej i zapewnienie im właściwej pomocy w tym zakresie.

Warunki zaliczenia uzależnione są od roku studiów: przygotowanie konspektu pracy doktorskiej, przygotowanie i/lub przedstawienie rozdziału rozprawy doktorskiej, artykułu, sprawozdanie z realizowanych badań, przygotowanie do wystąpień konferencyjnych.

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W05 Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W07 Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U07 Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08 Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_K01 Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K02 Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

Praktyki zawodowe

10 godz., 1 pkt. ECTS

Doktorant jest zobowiązany do odbycia w czasie trwania studiów doktoranckich 40 godz. praktyk dydaktycznych (10 godz. rocznie). W ramach praktyk doktorant zdobywa wiedzę w zakresie zajęć realizowanych w Instytucie, a także umiejętności w zakresie przygotowywania i prowadzenia zajęć oraz weryfikowania wiedzy studentów.

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W04 Posiada wiedzę o zróżnicowaniu problematyki w zakresie subdyscyplin socjologii

K_W11 Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U07 Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08 Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_K02 Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K06 Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Współczesne problemy Polski i świata. Perspektywa społeczno-ekonomiczna

Prof. UW dr hab. Wiesława Kozek

Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Semestr zimowy

Obligatoryjne seminarium dla doktorantów II roku w pierwszym semestrze będzie poświęcone dyskusji pojęć i koncepcji odnoszących się do kluczowych kwestii społecznych, które są powszechnie postrzegane jako takie w dyskursach zarówno krajowych, jak i światowych. W pierwszej części zajęć zostaną przedyskutowane koncepcje, które definiują funkcjonowanie nowoczesnych społeczeństw kapitalistycznych. Będą to koncepcje: typów systemów ekonomicznych i zróżnicowania kapitalizmów, zakorzenienie tych systemów w kulturach (kultury biznesowe, pracy, organizacji), koncepcja państwa socjalnego w rozwoju historycznym i jego przemian współcześnie w Europie, koncepcja czystych modeli stosunków pracy (neokorporatyzm i pluralizm), koncepcja dojrzałych rynków i rynków pracy, oraz globalizacja jako kontekst rozwiązywania problemów społecznych. Celem tej części jest pogłębienie rozumienia kontekstu powstawania, uporczywości i rozwiązywania różnych problemów społecznych, dyskutowanych w 2 części zajęć.

W drugiej części zajęć uwaga zostanie poświęcona głównym problemom Polski i świata. Wybór problemów poddanych analizie będzie zależny od preferencji uczestników seminarium. Mogą to być między innymi następujące kwestie społeczne: dualizacja struktury społecznej, bieda i pracujący biedni, alienacja w różnych sferach życia społecznego, konsumpcjonizm jako problem, style życia, koniec pracy a problem jej jakości, kwestia kobieca i kwestia innych grup wykluczonych, ograniczone zasoby przyrodnicze jako problem społeczny, nowe technologie, społeczeństwa przyszłości.

Analiza problemów społecznych będzie przede wszystkim skoncentrowana na odkrywaniu podmiotów je definiujących i nadających im ramy poznawcze oraz określających polityki służące ich rozwiązywaniu. W szczególności nacisk zostanie położony na najnowsze, najbardziej aktualnie dyskutowane koncepcje teoretyczne i metodologiczne, odnoszące się do problemów społecznych.

Literatura:

1. Hall Peter A., David Soskice, 2013, Varieties of Capitalism, Introduction, Oxford UP
2. Hofstede Geert, 2000, Kultury i organizacje, PTE fragmenty
3. Cousins Mel, 2005, European Welfare State. Comparative Perspectives, Sage, fragment (książka w BUW)
4. Schmitter, Philippe C. 1974, Still the Century of Corporatism? The Review of Politics Vol. 36, No. 1 oraz W. Kozek 2003, Instytucjonalizacja stosunków pracy w Polsce, WN Scholar, fragmenty oraz Philippe C. Schmitter, Neokorporatyzm i państwo. w: Teorie stosunków pracy. Wybór tekstów, Instytut Socjologii UW, 2004 ,
5. Szlindler Maciej 2018 Bezwarunkowy dochód podstawowy, PWN 2018, fragmenty
6. Frase Peter, 2018, Cztery przyszłości. Wizje świata po kapitalizmie PWN 2018, fragmenty
7. Kozek Wiesława, 2013, Rynek pracy. Perspektywa instytucjonalna (fragmenty) oraz Wiesława Kozek, Julia Kubisa, 2011, Polaktor. Aktorzy na rynku pracy 2011, Związek Zawodowy Aktorów Polskich (fragmenty)
8. Leslie Sklair, 2002, From Development to Globalization: w: Globalization. Capitalism and its Alternatives, w: Oxford UP
9. J. H. Goldthorpe, 2002, Globalization and Social Class, West European Politics 25:3,1-28
10. Blumer Herbert, 1971, Social Problems as Collective Behavior, Society for the Study of Social Problems, Vol 19. No3, str 298-306

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07 Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02 Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U05 Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych

i metodologicznych

K_K01 Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

Nowe wzory badań społecznych
Prof. UW dr hab. Krzysztof Kosela
Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Semestr letni

Celem seminarium jest zapoznanie jego uczestników z ponadstandardowymi metodami badań społecznych oraz z przykładami ich udanego zastosowania. Przedstawiane są i omawiane ciekawe książki, których autorzy pierwsi dostrzegli ciekawe problemy i/lub wypracowali oryginalne metody ich badania. W szczególności, wybierane są wybitne książki, powstałe z prac doktorskich – po to, by doktoranci przekonali się, że mogą napisać świetne doktoraty i mieli nadzieję, że za kilka lat na podobnych zajęciach ich własne książki doktorskie będą czytane jako „nowe wzory badań społecznych”.

Omawiane będą kolejno:

1. Badania statystyczne i dokumentarne
2. Badania pamięci i w pamięci
3. Międzynarodowe badania porównawcze
4. Badania dziedzin wrażliwych
5. Książki podoktorskie do naśladowania

Zakres tematów i literatura (literatura będzie modyfikowana):

1. Badania statystyczne i dokumentarne:

Atkinson, P., Coffey, A. Analysing documentary realities, w: I. Silverman I. (red.), Qualitative Research, wyd. 2, L-n 2004.

Scott J.C., Seeing Like a State, Yale 1998, s. 22-33, 64-73.

Łodziński, S., Trauma i władza liczb, w: Mniejszości narodowe w Polsce w świetle NSP w 2002 r., W-wa 2006.

2. Badania pamięci i w pamięci :

Browning, Ch.R., Pamięć przetrwania: nazistowski obóz pracy oczyma więźniów, W-wa 2012, Wstęp, Pokłosie.

Maclean P., To be hunted like animals, w: N. Eltingham, P. Maclean (ed.), Remembering Genocide, London 2014.

3. Międzynarodowe badania porównawcze:

Sztabiński P.B., Sztabiński F., Europejski Sondaż Społeczny – integracja w dziedzinie badań, w: H. Domański i in. (red.) W środku Europy?, W-wa 2006.

Weil, F. D. The variable effects of education on liberal attitudes: A comparative-historical analysis of anti-Semitism using public opinion survey data, ASR 1985, 56, 4: 458-474.

4. Badania dziedzin wrażliwych:

Miller, J.D. The nominative technique: a new method of estimating heroin prevalence. NIDA Research Monographs 1985, 57: 104-124.

Tilcsik, A. Pride and prejudice: Employment discrimination against openly gay men in the US. AJS 117: 586-626

Streb M.J. et al., Social desirability effect and support for a female American president, POQ 2008,72,1: 76-89.

- II. „Wzorowe” przykłady innowacyjnych badań społecznych:

Hipsz N., Studium nad efektem społecznej poprawności w wywiadzie kwestionariuszowym. RRT – rozumienie i efektywność, praca dr, IS UW 2014, fragm.

Gadowska K., Dysfunkcje administracji. Służba cywilna w perspektywie neoinstytucjonalnej. Kr. 2015.

Urbańska S., Matka Polka na odległość, W-wa 2015.

Sztander-Sztanderska K., Obywatel spotka państwo. O urzędach pracy jako biurokracji pierwszego kontaktu, W-wa 2016

Krzyżanowski Ł., Dom, którego nie było. Powroty ocalałych do powojennego miasta, W-wa 2016.

Kukołowicz P., Przymus zadekretowany: legitymizacja władzy policji w społeczeństwach pokomunistycznych, praca dr, IS 2016.

Kordasiewicz, A., (U)sługi domowe, W-wa UW 2017

Warczuk T., Zarycki T., Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych, W-wa 2016.

I inne teksty, ustalone z doktorantami

Warunki zaliczenia: aktywność na zajęciach i przygotowanie dwóch referatów

Efekty kształcenia

Wiedza:

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W05 Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W06 Posiada wiedzę w zakresie nowych nurtów w metodologii

K_U02 Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U03 Ma umiejętność prowadzenia badań w zakresie nauk społecznych przy zastosowaniu różnych metod

K_U05 Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych

i metodologicznych

K_K01 Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

Socjologia w dobie indywidualizmu

Prof. dr hab. Mirosława Marody

Konwersatorium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Semestr letni

Seminarium ma być poświęcone specyficznej konsekwencji współczesnych przemian społecznych, jaką jest narastające niedopasowanie wytworzonej przez socjologię aparatury pojęciowej do analizy społecznej rzeczywistości i procesów, które ją przekształcają. Punktem wyjścia do dyskusji będzie sformułowane przez Ulricha Becka pytanie, czy możliwe jest uprawianie socjologii (i jakiej) w zindywidualizowanym społeczeństwie. W pierwszej części chciałabym się przyjrzeć, diagnozowanym przez wielu autorów, objawom „kryzysu” socjologii, wywołanego „rozpadem społeczeństwa” oraz fragmentaryzacją i „płynnością” rzeczywistości. W części drugiej przedmiotem dyskusji będzie poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, jakie rodzaje uspołecznienia są wytwarzane przez jednostki w procesie

rozwiązywania problemów, które narzuca im współczesne środowisko życia, typizowane pod nazwą „społeczeństwo ponowoczesne”.

Zajęcia będą miały formę konwersatorium. W trakcie kursu wymagane jest sukcesywne zapoznawanie się z zadaną lekturą i aktywny udział w dyskusji. Zaliczenie zajęć na podstawie końcowego eseju. Dopuszczone są 2 nieobecności na zajęciach.

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07 Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02 Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U13 Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K06 Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

Plan zajęć i literatura:

1. Strukturalna indywidualizacja i jej konsekwencje
U. Beck, *Społeczeństwo ryzyka*, s.111-150
U. Beck, E. Beck-Gernsheim, *Individualization and “precarious Freedoms”*, s. 1-21
2. Socjologia w dobie indywidualizmu
K. Kojder, *Postdyscyplinarność socjologii*
3. O autonomizacji społeczeństwa
Z. Bauman, *Płynna rzeczywistość*, s.26-64
M. Maffesoli, *Czas plemion*, s. 20-30
4. Powrót do korzeni
B. Latour, *Splatając na nowo to, co społeczne*, s. 5-25, 31-60
5. Sposoby opisu zróżnicowania społecznego
J. Pakulski, *Foundations of a Post-Class Analysis*
6. Przemiany elit
J. Wedel, *Shadow Elite*
7. Koniec władzy
M. Naim, *The End of Power*,
8. Praktyki społeczne
T. Schatzki, *Introduction*, s. 1-14
A. Swidler, *What anchors cultural practices*, s. 74-92
9. Wytwarzanie jednostki
K. Gergen, *Nasycone Ja*, roz. 3.
10. Tożsamość społeczna
A. Giddens, *Nowoczesność i tożsamość*, s. 15-49

- M. Castells, *Potęga tożsamości*, s. 22-27, 72-74
11. Przemiany więzi
D. Morris, *Wspólnota poza tradycją*
  12. Spersonalizowane wspólnoty
B. Wellman, Little Boxes, Glocalization, and Networked Individualism
  13. Społeczeństwo sieci
F. Stalder, *Manuel Castells. Teoria społeczeństwa sieciowego*, roz. 6
  14. Od kontroli społecznej do kontroli technicznej
M. Lianos, M. Douglas, Dangerization and the end of deviance, 261-278
  15. Koniec świata społecznego
A. Touraine, *Koniec świata społecznego*

Zajęcia z przedmiotów ogólnych prowadzonych na UW

60 godz., 4 punkty ECTS

Zajęcia w wymiarze 60 godz. powinny być zaliczone do końca drugiego roku studiów.

Opis zajęć fakultatywnych wraz z przypisanymi im punktami ECTS i efektami kształcenia

Prof. dr hab. Elżbieta Hałas

Relacje, sieci społeczne, kultura

Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Semestr zimowy

Współczesne daleko idące przemiany więzi społecznych i formowanie się nowych sieci społecznych to tylko niektóre zjawiska, jakie spowodowały konieczność podjęcia na nowo problematyki relacji społecznych oraz opracowania nowych podejść metodologicznych do analiz relacyjnych. W centrum zainteresowania znalazły się kwestie indywidualnego i zbiorowego podmiotu relacyjnego i sprawczości w procesach przemian społecznych i kulturowych.

Celem seminarium jest zapoznanie uczestników z ruchem relacyjnym we współczesnych naukach społecznych. Dyskutowane będą założenia nowej socjologii relacyjnej w odniesieniu do teorii Pierre'a Bourdieu i do klasycznych teorii relacji społecznych. W kontekście socjologii relacyjnej przedstawiona zostanie kulturowa odmiana teorii sieci społecznych. Przeanalizowane zostaną także wybrane koncepcje sformułowane na gruncie interakcjonizmu symbolicznego, zwłaszcza tzw. jego wersji strukturalnej. Dyskutowane będzie zastosowanie koncepcji wypracowanej na gruncie tzw. "włoskiego zwrotu relacyjnego". Wprowadzenie do analizy socjologicznej pojęć interakcji i relacji społecznych umożliwiło badanie procesów tworzenia, podtrzymywania i zmiany znaczeń oraz reguł kulturowych i przekształceń formacji społecznych o różnej skali. W obrębie nowej socjologii relacyjnej znajdują rozwinięcie takie koncepcje interakcjonizmu symbolicznego jak: refleksyjność, komunikacja i konwersacja wewnętrzna oraz relacyjne aspekty tożsamości. Na uwagę zasługuje mniej znana w Polsce tradycja badania interakcji symbolicznych i tożsamości w relacjach społecznych. Będzie ona – obok nowej socjologii relacyjnej, teorii przestrzeni społecznej Pierre'a Bourdieu i teorii sieci społecznych – przedmiotem uwagi na seminarium. Rozważana będzie przydatność kategorii i modeli analiz relacyjnych dla konceptualizacji problematyki badawczej podejmowanej w rozprawach doktorskich uczestników seminarium.

Szczegółowy zakres tematyczny seminarium na bazie wskazanych lektur zostanie dostosowany do preferencji uczestników.

Literatura

1. Donati Pierpaolo, *Relational Sociology. A New Paradigm for the Social Sciences*, London 2011: Routledge, s. 59-96; 120-167.
2. Donati Pierpaolo, Margaret S. Archer, *The Relational Subject*, Cambridge 2015: Cambridge University Press, s. 198-228.
3. Fontdevila Jorge, *Switchings Among Netdoms: The Relational Sociology of Harrison C. White*, w: Dépelteau François, *The Palgrave Handbook of Relational Sociology*, Palgrave MacMillan 2018, s. 231-270.
4. Hałas Elżbieta, *Interakcjonizm symboliczny. Społeczny kontekst znaczeń*, Warszawa 2012: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 55-68.

5. Hałas Elżbieta, The Place of Culture in Relational Sociology, "State of Affairs/Stan Rzeczy" 2017, vol. 12, s. 115-138.
6. McCall George J. Interaction, w: Larry T. Reynolds, Nancy J. Herman-Kinney (red.), Handbook of Symbolic Interactionism, Lanham 2003: Rowman and Littlefield, s. 327-348.
7. Stryker Sheldon, Traditional Symbolic Interactionism, Role Theory, and Structural Symbolic Interactionism. The Road to Identity Theory, w: Jonathan H. Turner, Handbook of Sociological Theory, New York 2001: Kluwer, s. 211-231.
8. White Harrison C., Careers and Creativity. Social Forces in the Arts, San Francisco 1993: Westview Press, s. 47-70.
9. White Harrison C., Tożsamość i kontrola. Jak wyłaniają się formacje społeczne, Kraków 2011: NOMOS, s. 11-31; s. 33-48.
10. Znaniecki Florian, Relacje społeczne i role społeczne, Warszawa 2011: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 109-142

Lektury dodatkowe:

1. "International Review of Sociology", vol. 25, nr 1, 2015:
<http://www.tandfonline.com/toc/cirs20/25/1?nav=tocList>
2. PDF The Relational Turn in Sociology. Implications for the Study of Society, Culture and Persons, Special Issue "Stan Rzeczy / State of Affairs" 2017, vol. 12 (Guest Editors Elżbieta Hałas and Pierpaolo Donati).
3. Papilloud Christian and Eva-Maria Schultze, Pierre Bourdieu and Relational Sociology, w: François Dépelteau (red.), The Palgrave Handbook of Relational Sociology, Palgrave MacMillan 2018, s. 343-356.

Zakres tematyczny seminarium zostanie dostosowany do zainteresowań badawczych i preferencji uczestników seminarium na bazie wskazanych lektur.

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W03 Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii socjologii i myśli społecznej

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U05 Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych

i metodologicznych

K_U13 Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05 Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

Dr hab. Lech Nijakowski

Władza i konflikt. Wybrane teorie i studia przypadków

Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Semestr letni

Na seminarium przeanalizujemy wybrane teorie socjologiczne opisujące dwa kluczowe zagadnienia socjologii: władzę i konflikt. Następnie wykorzystując narzędzia tych teorii przeanalizujemy wybrane studia przypadków. Omówione zostaną teorie należące do różnych tradycji. O ich wyborze zdecydowała ich moc eksplanacyjna i prognostyczna, co potwierdzić mają analizy przypadków. Celem zajęć jest nie tylko pogłębienie znajomości tych teorii, ale również ich krytyka, pozwalająca zastanowić się nad tym, jak należy analizować władzę i konflikt w zglobalizowanym świecie.

Planowane zagadnienia:

I. Neomarksizm - E.O. Wright, I. Wallerstein

Studia przypadków:

1. Minerale konfliktu w Afryce Środkowej
2. Sztuczna inteligencja i przyszłość pracy

II. Teoria Randalla Collinsa

Studia przypadków:

1. Polityczne rytuały pamięci
2. Przemoc ze strony policjantów

III. Wolfgang Sofsky, Giorgio Agamben

Studia przypadków:

1. Obozy koncentracyjne jako narzędzia władzy
2. Masakry i pogromy w XX wieku

IV. Źródła władzy społecznej (Michael Mann)

Studium przypadku: Przemoc kolonizatorów w XX wieku. Niemiecka Afryka Południowo-Zachodnia

V. Teoria Pierre'a Bourdieu

Studium przypadku: Walki w polu naukowym

VI. Wojna etniczna w ujęciu Stuarta J. Kaufmana

Studium przypadku: Wojna i czystki etniczne w Bośni i Hercegowinie

Literatura

E.O. Wright, Class counts. Comparative studies in class analysis; I. Wallerstein, The Modern World-System, t. 1-4; I. Wallerstein, Analiza systemów-światów. Wprowadzenie; R. Collins, Łańcuchy rytuałów interakcyjnych; R. Collins, Conflict Sociology: Toward an Explanatory Science; R. Collins, Four Sociological Traditions; R. Collins, Violence: A Micro-Sociological Theory; G. Agamben, Co zostaje z Auschwitz. Archiwum i świadek (Homo sacer III); G. Agamben, Homo sacer. Suwerenna władza i nagie życie; W. Sofsky, Traktat o przemocy; W. Sofsky, Ustrój terroru. Obóz koncentracyjny; M. Mann, The Sources of Social Power, vol. I, A History of Power from the Beginning to A.D. 1760; M. Mann, The Dark Side of Democracy. Explaining Ethnic Cleansing; P. Bourdieu, Homo academicus; S.J. Kaufman, Modern Hatreds. The Symbolic Politics of Ethnic War.

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07 Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U05 Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych

i metodologicznych

K_U06 Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05 Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

Prof. dr hab. Anna Giza-Poleszczuk

Marketing jako system praktyk społecznych w perspektywie socjologii wiedzy

Seminarium, 30 godz. 2 pkt. ECTS

Semestr zimowy

Seminarium poświęcone będzie analizie społecznego ekosystemu aktorów oraz praktyk, powołanego do życia przez marketing rozumiany jako nowa filozofia działania gospodarczego. Obok zapoznania się z ewolucją tego systemu, celem seminarium będzie „odświeżenie” pojęć i zagadnień socjologii wiedzy: w moim przekonaniu, jest to najbardziej płodna perspektywa dyskusji o wpływie marketingu na kulturę i życie społeczne.

Marketing nie ogranicza się do przedsiębiorstw sprzedających na rynku swoje produkty i usługi.

Z jednej strony, powołał on do życia ogromny ekosystem, obejmujący agencje badawcze, reklamowe, „eventowe” i PR-owe, domy mediowe wraz z całym przemysłem pomiaru konsumpcji mediów; stanowi on też najpotężniejszy czynnik rozwoju nowoczesnej dystrybucji i mediów. Z drugiej strony, upowszechnia się na nie-gospodarcze sektory, przejmowany przez partie polityczne, państwa, regiony, instytucje publiczne, a nawet organizacje pozarządowe. Oznacza to, że marketing jest właśnie pewną filozofią działania, której istotę powinniśmy zbadać i zrozumieć tym bardziej, że wszyscy wymienieni aktorzy mają znaczący wpływ na charakter i dynamikę procesów społecznych.

Trzeba też pamiętać, że istota marketingu zasadza się – jak to trafnie ujął jeden z najbardziej wpływowych marketingowych guru, Jack Trout, nie na tym, co „robi się” z produktem, ale na tym, co robi się z umysłem konsumenta. Marketing wprowadza w obieg produkty (usługi, idee itp.), które są nośnikami znaczeń i relacji społecznych, a tym samym mają moc przekształcania tkanki społecznej; stał się potężnym rzecznikiem współtworzonych przez siebie „segmentów” – grup społecznych w rodzaju „zaradnych pań domu”, „aspirujących tradycjonalistów” czy „moherowych beretów”;

w swoich działaniach zakorzenia się w skryptach poznawczych, znaczeniach kulturowych, ale również deficytach racjonalności czy ograniczeniach samokontroli. Marketingowi guru, upatrujący w markach lekarstwo na problemy z budowaniem tożsamości i postnowoczesną płynność, coraz częściej i bardziej otwarcie formułują społeczne i kulturowe aspiracje. Dlatego właśnie marketing warto analizować w perspektywie socjologii wiedzy.

Początki socjologii ściśle wiążą się z okresem zamętu, jaki towarzyszył wyłanianiu się nowoczesnego społeczeństwa. Ów zamęt dobitnie ujawniał kontrast między postęпами w dziedzinie poznania i technicznego opanowania przyrody a bezradnością wobec zarządzania własnymi sprawami. Powołana do życia przez Augusta Comte'a socjologia miała dostarczyć ludzkim zbiorowościom samo-zrozumienia i samowiedzy, niezbędnych do wspólnego prowadzenia dobrego życia. Oznacza to, że socjologia powstała właśnie jako socjologia wiedzy, w intencji neutralnego – bo naukowego – poznania siebie samych jako istot społecznych. Dla Comte'a, Durkheima, Tonniesa, Webera było oczywiste, że u podstaw ładu społecznego leży podzielana wiedza – wspólne założenia przyjmowane odnośnie siebie nawzajem, i odnośnie charakteru kontekstu, w którym podejmowane jest zbiorowe działanie, przy czym owe założenia nie muszą mieć charakteru uświadomionego i refleksyjnego. Działanie społeczne – również w teorii gier czy teorii racjonalnego wyboru – od „przekonania”, co zrobi inny (partner interakcji).

W teoriach socjologicznych odnaleźć można całą gamę pojęć i modeli, które próbują w ten właśnie sposób uchwycić specyfikę ładu społecznego, w odróżnieniu od innego typu porządków – przede wszystkim, deterministycznego (jak się sądzi) porządku przyrody. Etnometodologia wprost odwołuje się do traktowanego „for granted” zestawu reguł zachowania, tak głęboko przyswojonych, że wręcz odruchowych, na których wspiera się ład społeczny. Idzie o takie z pozoru niewinne zachowania, jak mówienie sobie „dzień dobry”, czy używanie (w tych językach, w których one występują) końcówek rodzajowych, pozwalających zaznaczyć płęć rozmówców. Według etnometodologów, ludzkie działania rozgrywają się według nieuświadomianych w większości reguł, których przestrzeganie potwierdza istnienie podzielanego świata, i tym samym umożliwia koordynację i projektowanie działań. Owa fundamentalna zgoda co do podstaw ładu społecznego jest – co może zabrzmieć paradoksalnie – warunkiem jego istnienia.

Bardzo podobny charakter ma sformułowane przez Thomasa i Znanieckiego pojęcie „definicji sytuacji”. W myśl tej koncepcji, jednostki podejmują działania nie w odniesieniu do obiektywnie istniejącej sytuacji, ale zgodnie z tym, jakie nadają jej znaczenie; to zaś zależy od kultury, w obrębie której funkcjonują. Ludzkie działania nie są determinowane przez obiektywny przymus sytuacyjny, ale przez rozpoznanie „z czym mam do czynienia”.

Te dwa przykłady – etnometodologicznych oczywistości i „definicji sytuacji” – dobrze ilustrują swoistość mechanizmów tworzących i podtrzymujących ład społeczny oraz rolę, jaką w jego konstytucji odgrywa kultura. Za regularnościami w działaniach zbiorowych nie ukrywa się żadna przyrodnicza siła, na wzór praw dynamiki Newtonowskiej, zmuszająca ludzi do postępowania w określony sposób. To, że mimo to ludzkie działania przebiegają według stabilnych

wzorów, jest efektem zapewnianego przez kulturę wspólnego postrzegania i rozumienia rzeczywistości: ludzie działają przyjmując założenia, że świat (w tym inni ludzie) jest jakiś i jakoś działa, a tym samym sprawiając, że rzeczywiście taki jest.

Ten rodzaj wspólnej, podzielanej wiedzy o „społeczeństwie”, do którego należymy – obowiązujących w nim regułach, „faktach społecznych”, typowych zachowaniach innych ludzi, zasadach i rytuałach jest fundamentem życia społecznego: „społeczeństwo” zaczyna się od myślenia o sobie jako „społeczeństwie”.

W jaki jednak sposób owa wspólna wiedza jest wytwarzana? Jaką rolę w owym procesie odgrywają nauki społeczne (w tym socjologia), a jaką inni aktorzy i „rzecznicy” istnienia pewnych grup, segmentów, zjawisk czy procesów? W tym właśnie miejscu dochodzimy do pytania o rolę marketingu w wytwarzaniu wspólnej wiedzy.

Lektura podstawowa:

Chmielecki A., Czerniak S., Niżnik J., Rainko S. (1985), Problemy socjologii wiedzy, Warszawa: PWN

Giza A. (2017), Uczeń czarnoksiężnika, czyli społeczna historia marketingu, Warszawa: Wydawnictwa UW

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07 Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U05 Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych

i metodologicznych

K_U06 Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05 Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

dr hab. Małgorzata Jacyno

Lud

Seminarium, 30 godz. 2 pkt. ECTS

Semestr letni

Nowoczesna demokracja zaczyna się, jak uważa Rancière, od zniesienia granicy pomiędzy człowiekiem wolnym a człowiekiem mechanicznym. Zniesienie tej granicy jest momentem krytycznym w historii rozpoznania i reprezentacji ludu, ponieważ

zawiesza XVIII-wieczny rasizm kulturowy. W XIX wieku ukonstytuował się język, który „walkę ras” zamienił w walkę klas. W latach 70. XX wieku, jak wskazuje wielu autorów ujawniły się dwuznaczności związane z „ludem”, co sprzyjało odnowieniu się klasistowskich i rasistowskich przedstawień. Seminarium będzie poświęcone analizie historii zachodnich przedstawień ludu. Przedmiotem interpretacji będą: 1. lud i konkurencyjne podmiotowości - plebs, proletariat, naród, populacja, klasy ludowe, społeczeństwo obywatelskie 2. demokratyczne i postdemokratyczne przedstawienia ludu 3. współczesne nurty populizmu politycznego (neoliberalny, prawicowy, lewicowy).

Literatura

M. Berman, „Wszystko, co stałe, rozplywa się w powietrzu”. Rzec o doświadczeniu nowoczesności

J. Butler, „We, the People”. Thoughts on Freedom of Assembly

P. Bourdieu, You Said „Popular”?

G. Didi-Huberman, To Render Sensible

F. Dubet, Le temps des passions triste: Inégalité et populisme

M. Foucault, Narodziny biopolityki

Ch. Guilluy, No Society. La fin de la classe moyenne

Ch. Mouffe, For a Left Populism

M. Pospiszyl, Zatrzymać historię. Walter Benjamin i mniejszościowy materializm

P. Rosanvallon, The Society of Equals

J. Rancière, Nienawiść do demokracji

J. Rancière, Proletarian Nights: The Workers’ Dream in Nineteenth-Century France

S. Schaffer, Enlightened Automata

B. Skeggs, Class, Self, Culture

Y. Stavrakakis, Populism, Anti-Populism and Democracy

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W0

2 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W03 Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii socjologii i myśli społecznej

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U13 Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05 Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

dr Mikołaj Lewicki & Bartłomiej Brach

Bezsens pracy – komunikacja sensu pracy w organizacji

Seminarium, 30 godz. 2 pkt. ECTS

Semestr letni

Zadaniem zajęć jest przyjrzenie się i zbadanie dyskursu organizacji i w organizacji. Traktujemy tutaj organizację jako system organizujący komunikację – wytwarzanie znaczeń, które pozwalają pracownikom na tworzenie swych identyfikacji i znaczenia swej pracy, zarówno w organizacji, jak i własnym życiu. Temat ten jest istotny z dwóch powodów. Po pierwsze dlatego, że formy zarządzania dużymi zespołami albo upowszechniają się, albo też stanowią przedmiot krytyki i zmian, zarówno w przedsiębiorstwach, rozbijających duże struktury na małe zespoły, jak i szerzej – według coraz powszechniejszej logiki projektowej pracy. Tym bardziej jednak, to jak organizacje opowiadają swoje działanie wpływa na to jaką rolę w społeczeństwie pełnią i jakie oczekiwania wobec nich mają różnorodni interesariusze (administracja, opinia publiczna, społeczności lokalne i trzeci sektor). Po drugie dlatego, że duże organizacje są powszechnie wybieranym miejscem pracy, w którym ludzie spędzają gros swojego życia. To jak opowiadają swoje doświadczenie pracy wpływa na ich motywację do działania, samopoczucie i satysfakcję z życia.

Analizując i badając dyskursy organizacyjne doktoranci poznają rozmaite perspektywy badawcze i krytyczne, odnoszone podczas seminarium do materiału empirycznego, zgromadzonego podczas warsztatów badawczych, literatury nastawionej na praktykę zarządzania oraz takiej, która ową praktykę krytykuje. Zaangażowanie, lojalność, budowanie obietnic i misji, tworzenie systemów komunikacji, diagnozy konfliktów i porażek stanowiąc będą m.in. kanwę do dyskusji nad teoriami i analizami współczesnych organizacji. W trakcie zajęć przyjrzymy się następującym zagadnieniom:

- ideologiom pracy – dlaczego, jak i po co pracujemy
- kulturze organizacyjnej i sposobom jej opisu - systemom symbolicznym i relacjom władzy je kształtującym
- roli historii w działaniach organizacji – tego jak przeszłość (historia działań, osoba założyciela czy ważne wydarzenia) wpływa na dzisiejsze decyzje
- narracjom doświadczeń pracowników – nadawaniu sensu miejscu pracy i miejscu w strukturze pracy w organizacji

Literatura:

K. Fog, Ch. Budtz, S. Blanchette Storytelling. Narracja w reklamie i biznesie, Saatchi&Saatchi Poland, Warszawa 2011

Hatch, MJ & Schultz, M 2008, Taking Brand Initiative: How Companies Can Align Strategy, Culture, and Identity Through Corporate Branding. Jossey-Bass, Incorporated Publishers, San Francisco.

E. Dunn "Prywatyzując Polskę. O bobofrutach, wielkim biznesie i restrukturyzacji pracy", Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2008

Jovchelovitch, Sandra; Bauer, Martin W. (2000). Narrative interviewing [online]. London: LSE Research Online.

Gabriel, Y., & Griffiths, D. S. 2004. Stories in organizational research. In C. Cassell, & G. Symon (Eds.), Essential guide to qualitative methods in organizational research: 114-126. London: Sage.

J. Hryniewicz, Stosunki pracy w polskich organizacjach, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2007

Czarczasty, J., Kultura organizacyjna małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, w: Rzemieślnicy i biznesmeni, J. Gardawski (red.), WN Scholar, Warszawa 2013, s. 274-309

Weber, M., Etyka protestancka a duch kapitalizmu
Boltanski L., Thevenot L., On Justification
Standing G. Prekariat. Nowa niebezpieczna klasa

Efekty kształcenia

K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02 Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W07 Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_U01 Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02 Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U05 Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

K_K01 Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04 Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

dr Karolina Sztandar-Sztanderska

Jak przygotować aplikację stypendialną i grantową? Warsztat badacza i badaczki

Seminarium, 30 godz. 2 pkt. ECTS

Semestr letni

Choć przygotowywanie aplikacji stypendialnych i grantowych stało się istotną częścią kariery naukowej, czynnościom tym zazwyczaj nie poświęca się należytej uwagi podczas studiów. Oczekuje się raczej, że zdolni młodzi ludzie posiadają wszelkie potrzebne umiejętności i prędzej czy później sami nauczą się, jak przygotowywać udane wnioski. Niektórym udaje się to osiągnąć, ale jest to długi i czasochłonny proces, a wygrani tak czy inaczej wbrew temu, co się uważa korzystają z pomocy innych. Korzystają z uprzejmości bardziej doświadczonych kolegów i koleżanek po fachu: dowiadując się od nich o konkursach, czytając ich wnioski, prosząc o skomentowanie wstępnej wersji aplikacji czy przeprowadzenie próbnej rozmowy kwalifikacyjnej. Korzystają też z wiedzy personelu administracyjnego, próbując zrozumieć biurokratyczne zawilości. Wychodząc z osobistych doświadczeń przy składaniu aplikacji stypendialnych i grantowych oraz doświadczeń uczestników

i zapraszanych na warsztat gości (np. osób, którym przyznano środki; recenzentów i członków paneli oceniających, pracowników sekcji badań), będziemy starali się tę wiedzę o przygotowywaniu różnego rodzaju aplikacji uwspólnić i dzielić się nią z innymi członkami środowiska naukowego IS. Będziemy razem zastanawiać się, czym jest dobry wniosek, jak go później zrealizować i ćwiczyć pisanie poszczególnych części aplikacji. W tym celu m.in. zidentyfikujemy stypendia przeznaczone dla doktorantów i młodych naukowców, zgromadzimy złożone przez uczestników zajęć i

innych zaprzyjaźnionych badaczy wnioski oraz otrzymane przez nich recenzje, przeczytamy poszczególne części różnych wniosków i spróbujemy przygotować lub poprawiać własne aplikacje. Zastanowimy się też, jak wybrać ośrodek zagraniczny czy przygotować się na rozmowę kwalifikacyjną. Zajęcia mają formułę otwartą i eksperymentalną, co oznacza, że wybór tematów i forma zajęć będzie dostosowywana do potrzeb uczestników. W ramach kursu prócz zajęć grupowych przewidziane są też konsultacje indywidualne.

Bibliografia (wybrane):

- *Jak napisać wniosek o finansowanie badań naukowych. Poradnik Rady Młodych Naukowców.* Warszawa 2013, <http://rmn.org.pl/images/PORADNIK%20RMN.pdf>
- Wpisy dotyczące grantów z blogu *Warsztat badacza* Emanuela Kulczyckiego, (np. http://ekulczycki.pl/teoria_komunikacji/nie-dostales-grantu-moze-to-twoja-wina/);
- *Research funding: 10 tips for writing a successful application* <https://www.theguardian.com/higher-education-network/blog/2013/apr/19/tips-successful-research-grant-funding>

Efekty kształcenia:

Posiada wiedzę o konkursach stypendialnych i grantowych przeznaczonych dla doktorantów i młodej kadry naukowej

Umie przygotować merytoryczną i formalną część aplikacji (m.in. sformułować cel badania i uzasadnić jego znaczenie, przygotować kosztorys i plan badania)

K_U02 Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U10 Potrafi planować i organizować proces badawczy

K_K03 Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

Mgr Jan Wawrzyniak

Academic writing

Seminarium, 30 godz., 2 pkt. ECTS

Semestr letni

The course lets students improve their analytical and compositional skills in the English language. Given time limitations, from a vast array of such skills there have been selected those having to do with identifying and presenting someone else's claims and arguments; presenting one's own claims and arguments in relation to someone else's claims and arguments. Analytical skills have to do with identifying information structure (ordering) in texts. These skills are practised while getting to understand texts, writing home assignments and participating in homework assessment. Compositional skills have to do with presenting information in order; this is practised chiefly through writing home assignments. In addition, the course gives students an opportunity to improve their command of the English language through revision exercises of matters typically difficult to Poles who use English at an advanced level.

The scope of the course: Students will learn to control the register (style) of their exposition; to summarize various types of text by means of a number of techniques;

correctly to distribute information at sentence, paragraph and essay levels; to identify and present different types of problem; to be clear, brief and precise in their writing.

The tools of the course. Students are not expected to rely on any fixed set of publications on writing or academic writing. Students are encouraged to make use of any such publications to which they might have access. However, the course is self-contained, insofar as both the texts that form the immediate basis for home assignments and explications of the details of these assignments, as well as guidelines to their assessment, will be provided by the instructor. Here, by way of example, is a short list of publications which, if used judiciously, may help: Dummet, M. 1993 Grammar & Style, London: Duckworth Greenbaum, S. & J. Whitcut 1998 Guide to English Usage, London: Longman Henze, G 1984 From Murk to Masterpeice, Homewood, Ill.: Richard D. Irwin MacPherson, R. 1994 University English, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne McCrimmon, J. M. 1963 Writing with a Purpose, Boston: Houghton Mifflin Partridge, E. 1999 Usage and Abusage, 3rd ed. rev. by J. Whitcut, London: Penguin

The form of the class

Each class is a set of related stages:

selected pieces of homework are discussed as examples of virtues and vices of written exposition;

a new home assignment is given together with necessary instructions and explications. Assignments form a sequence, therefore, while working on a given piece of homework, students are expected to draw on what they have practised so far.

The rules of the class

The course is based on continuous assessment of students' contribution to the class and their progress in perfecting their skills. Therefore students are required to be present at classes, take part in discussions, and submit their homework without delay. If someone misses a class, they are expected to do the home assignment for the class to which one comes after one's absence (in other words: absence is not an excuse for not submitting one's homework).

A provisional list of topics

The following is open to revision depending on students' progress. Entries labelled 'language matters' may appear at any time, relative to the needs at hand. Two classes are left open (for delays, special assignments or students' special requests). Basic concept of understanding. Typical academic structure. Introduction. Summarizing: informative/descriptive. Metalanguage/style. Abstract: conference/journal. Abstract vs. Introduction. Introduction vs. Ending. Problem identification and presentation. Disagreement/Agreement. Paraphrase (test). Language matters: the tenses. Language matters: complex sentences. Language matters: the articles. Language matters: punctuation. To be decided. To be decided.

Efekty kształcenia

K_W09 Posiada wiedzę o różnych formach wypowiedzi naukowej (artykuł, recenzja, raport, monografia)

K_W10 Zna obcojęzyczne słownictwo z zakresu socjologii, nauk społecznych i humanistycznych

K_U08 Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje
K_U09 Potrafi przygotować publikację i wystąpienie w języku obcym
K_U12 Potrafi zastosować zasady określające przygotowanie tekstu naukowego (dotyczy prawa autorskiego, sporządzania przypisów, cytowania)
K_K06 Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy
K_K07 Jest przygotowany do różnych form pracy zespołowej (krajowej i/lub międzynarodowej)

Lista osób prowadzących zajęcia na studiach doktoranckich w Instytucie Socjologii w roku akademickim 2018/2019

Mgr Bartłomiej Brach – antropolog organizacji przygotowujący rozprawę doktorską w Instytucie Kapitału Ludzkiego SGH dotyczącą nadawania sensu pracy. Prowadzi firmę *Brightlight* zajmującą się badaniem tożsamości organizacji i kształtowaniem ich wizerunku.

Prof. UW dr hab. Anna Giza-Poleszczuk – prorektor ds. rozwoju. Publikacje: *Przemiany więzi społecznych. Zarys teorii zmiany społecznej* (współautorka: Mirosława Marody) Warszawa: Wyd. Naukowe „Scholar” (2004); *Podstawy public relations organizacji społecznych* Kraków: MSAP (2007) *Współczesne polskie społeczeństwo* (red. wspólnie z Małgorzatą Sikorską), Warszawa: PWN (2013); *Gabinet luster. Kształtowanie samowiedzy społecznej Polaków w dyskursie publicznym* (wspólnie z zespołem). Warszawa: Wyd. Naukowe „Scholar” (2014); *Partycypacja obywatelska: Od teorii do praktyki społecznej* (red. wspólnie z Anną Przybylską), Warszawa: Wyd. Naukowe „Scholar” (2014); *Uczeń czarnoksiężnika, czyli społeczna historia marketingu*, Warszawa: Wyd. WUW (2017).

Prof. dr hab. Elżbieta Hałas – profesor tytularny nauk humanistycznych; socjolog. W Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego pracuje od 2003 r., gdzie kieruje Zakładem Socjologii Kultury. Jej szerokie zainteresowania teoretyczne i badawcze obejmują z jednej strony mikrosocjologię, socjologię jednostki, socjologię ruchów społecznych, socjologię kulturową i socjologię religii, z drugiej zaś współczesną i klasyczną socjologię teoretyczną, zwłaszcza socjologię humanistyczną Floriana Znanieckiego. Podejmuje problemy o charakterze interdyscyplinarnym, łącząc socjologię i psychologię społeczną z teorią kultury, teorią komunikacji społecznej, z antropologią i filozofią kultury. Prowadzi badania nad symbolizmem społecznym, polityką symboliczną i pamięcią kulturową. W centrum jej zainteresowań pozostaje interakcjonizm symboliczny i nowa socjologia relacyjna. Jest autorką m.in. takich książek jak: *Przez pryzmat kultury. Dylematy badań nad współczesnością* (2010); *Towards the World Culture Society. Florian Znaniecki's Culturalism* (2010); *Symbole i społeczeństwo* (2007); *Konwersja. Perspektywa socjologiczna* (wydanie nowe 2007); *Interakcjonizm symboliczny. Społeczny kontekst znaczeń* (wydanie nowe 2012); *Symbole w interakcji* (2001). Zredagowała m.in. takie książki jak: *Life-World, Intersubjectivity and Culture. Contemporary Dilemmas* (2016); *Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości* (2012); *Europa. Zbliżenia, kontrowersje, perspektywy* (2002); *Symbols, Power and Politics* (2002). Jest autorką wielu artykułów opublikowanych w czołowych polskich czasopismach socjologicznych jak „Studia Socjologiczne”, „Kultura i Społeczeństwo”, „Polish Sociological Review” oraz w znaczących czasopismach międzynarodowych jak: „Symbolic Interaction”, „Time and Society”, „European Journal of Social Theory”, „Journal of Classical Sociology” i in. Opublikowała wiele rozdziałów w pracach zbiorowych wydanych w kraju i zagranicą. Redaguje serię wydawniczą „Studies in Sociology: Symbols, Theory and Society” (Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften). Przez wiele lat była

członkiem redakcji takich czasopism jak: „Studia Socjologiczne”, „Polish Sociological Review”, „European Societies”. Jest członkiem komitetów redakcyjnych „The Sociological Quarterly”, „Czech Sociological Review” i „Sociologia e Politiche Sociali”. Przez dwie kadencje w latach 1999-2003 była członkiem Executive Committee of the European Sociological Association.

Strona prywatna: <http://www.elzbieta-halas.pl>

Dr hab. Małgorzata Jacyno – kierownik Zakładu Socjologii Wsi i Miasta, Publikacje: *Iluzje codzienności. O teorii socjologicznej Pierre’a Bourdieu*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa, 1997, *Dzieciństwo. Doświadczenie bez świata*, (A. Szulżycka współautorka), Oficyna Naukowa, Warszawa, 1999, *Kulturowy wymiar globalizacji*, (A. Jawłowska, M. Kempny współredakcja), Wyd. IFiS PAN, 2004, *Kultura indywidualizmu*, 2007, PWN, Warszawa, *Kultura indywidualizmu*, Gumanitarny Centr, Charków, 2012, *Kultura indywidualizmu*, Sociologické Nakladatelství, Praha, 2012, *Przewodnik socjologiczny po Warszawie* (red.), Oficyna Naukowa, Warszawa, 2016.

Prof. dr hab. Krzysztof Kosela – kierownik Zakładu Metodologii Badań Socjologicznych, publikacje: *Metody badania procesów społecznych*, Warszawa: Uniwersytet Warszawski 1983/86; *Ruchy pogranicza religii i nauki jako zjawisko socjopsychologiczne* (red.), Warszawa: Uniwersytet Warszawski 1984/85/89; *Szkoła czy parafia? : nauka religii w szkole w świetle badań socjologicznych* (red.), Kraków: "Nomos" 1995; *Jugendliche in Deutschland und in Polen auf dem Hintergrund der gesellschaftlichen Situation in beiden Ländern : Synopse ausgewählter Untersuchungen* (współautor), Potsdam: Deutsch-Polnisches Jugendwerk 1997; *Europejska tożsamość Polaków w perspektywie zjednoczenia z UE* (współautor), Warszawa: IBnPD, 1998; *Młodzi Polacy i młodzi Niemcy w nowej Europie*, Warszawa: Instytut Badań nad Podstawami Demokracji, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, 2005.

Prof. dr hab. Wiesława Kozek – kierownik Zakładu Socjologii Pracy i Organizacji w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, przewodnicząca Rady Naukowej Instytutu Socjologii UW. Do jej zainteresowań naukowych zaliczają się zagadnienia zbiorowych stosunków pracy, europejskie państwo socjalne, transformacja rynku pracy, kultura i zmiana organizacyjna. Publikacje książkowe: *„Utrzymać się na powierzchni”. O walce z biedą w pięciu krajach europejskich w perspektywie indywidualnego sprawstwa*, wspólnie z Julią Kubisą i Marianną Zieleńską, Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2018; *Rynek pracy: perspektywa instytucjonalna*, Warszawa: WUW 2013; *Gra o jutro usług publicznych w Polsce*, (redakcja), Warszawa: WUW 2011; *„Polaktor”. Aktorzy na rynku pracy*, wspólnie z Julią Kubisą Wydawca: Związek Zawodowy Aktorów Polskich, Warszawa, 2011, *Labour Relations in Central Europe. The Impact of Multinationals’ Money*, Ashgate, Hampshire, wspólnie, z Jochenem Tholenem, Ludovitem Czirią, Eike Hammerem i Zdenką Mansfeldową, 2007; *Instytucjonalizacja stosunków pracy w Polsce*, redakcja, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, 2003; *Spółeczne organizacje biznesu w Polsce a stosunki pracy* (redakcja), Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzej Bączkowskiego, Warszawa, 1999; *Zbiorowe stosunki pracy w perspektywie integracji europejskiej. 1997*, (redakcja), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Dr Mikołaj Lewicki – socjolog, adiunkt w Instytucie Socjologii, Uniwersytetu Warszawskiego, jego główne zainteresowania to socjologia gospodarcza oraz socjologia kultury. Bada mechanizmy wartościowania na rynkach i konstruowania rynków, rozwoju społeczno-gospodarczego, opartego na tzw. poszerzonym polu kultury, kredyty hipoteczne i życie z hipoteką oraz procesy urbanizacyjne w Warszawie. Związany z Instytutem Studiów Zaawansowanych w Warszawie, gdzie prowadził program badawczy oraz cykl seminariów „Kultura i rozwój”. W ubiegłym roku ukazały się monografie - współredagowana przez niego „Kultura na peryferiach” oraz monografia autorska, o polskich dyskursach modernizacyjnych, p.t. „Przyszłość nie może się zacząć”. W tym roku opublikował „Społeczne życie hipoteki”. Prowadzi szereg badań dla instytucji publicznych, uczestniczy w procesach zmiany kultury organizacyjnej w instytucjach kultury i przedsiębiorstwach zmian w procesach planowania przestrzennego.

Prof. dr hab. Mirosława Marody – publikacje: *Polacy wśród Europejczyków. Wartości społeczeństwa polskiego na tle innych krajów europejskich*, (A. Kania współredaktorka), Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, (2002), *Przemiany więzi społecznej. Teoria zmiany społecznej*, (A. Giza-Poleszczuk współautorka), Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, (2004), *Zmiana czy stagnacja? Społeczeństwo polskie po czternastu latach transformacji*, (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2004, *Społeczna przestrzeń internetu*, (A. Nowak, D. Batorski współredaktorzy), Academica, 2006, *Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku. Wydanie nowe*, (red.), Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, 2007, *Kulturowe aspekty transformacji ekonomicznej*, (J. Kochanowicz, S. Mandes współredaktorzy), Instytut Spraw Publicznych, 2007, *Kultura i gospodarka*, (J. Kochanowicz współredaktor), Wyd. Naukowe „Scholar”, 2010, *Jednostka po nowoczesności. Perspektywa socjologiczna*, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, 2014.

Prof. dr hab. Lech Nijakowski – adiunkt, pracownik Zakładu Socjologii Ogólnej. Członek redakcji „Studiów Socjologicznych”, „Przeglądu Humanistycznego”, „Studiów Socjologiczno-Politycznych. Serii Nowej” oraz „Zdania”. Autor, współautor lub redaktor naukowy ponad 20 książek i podręczników. Opublikował ponad 100 artykułów naukowych i popularnonaukowych. Stypendysta Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (2004-2005). Laureat nagrody im. Stanisława Ossowskiego przyznawanej przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne za rok 2007 za książkę *Domeny symboliczne. Konflikty narodowe i etniczne w wymiarze symbolicznym*. Laureat Nagrody naukowej Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk im. Ludwika Krzywickiego za książkę *Rozkosz zemsty. Socjologia historyczna mobilizacji ludobójczej* (2013). Ponadto opublikował m.in. następujące książki: *Pornografia. Historia, znaczenie, gatunki*, Wydawnictwo Iskry, Warszawa 2010; *Polska polityka pamięci. Esej socjologiczny*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008; *Dyskursy o Śląsku. Kształtowanie śląskiej tożsamości regionalnej i narodowej w dyskursie publicznym*, Interdyscyplinarne Koło Nauk o Społeczeństwie i Kulturze, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2002.

Dr Karolina Sztandar-Sztanderska – socjolożka, adiunkt w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, associate researcher w paryskim Centre de Recherches Internationales w Sciences Po. Stypendystka Rządu Francuskiego,

FNP, MNiSW. Interesuje się przemianami państwa opiekuńczego, stosowaniem nowych technologii informacyjnych w sektorze publicznym oraz francuską myślą społeczną. Warsztat badawczy doskonaliła w paryskim Sciences Po, Uniwersytetach w Oldenburgu i Sztokholmie. Jej polsko-francuski doktorat wyróżniono w konkursie Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Na jego podstawie powstała niedawno opublikowana przez Wydawnictwo Naukowe Scholar książka *Obywatel spotyka państwo. O urzędach pracy jako biurokracji pierwszego kontaktu*. Dwukrotnie uzyskała stypendium Start Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, stypendium Mobilność Plus i stypendium dla wybitnych młodych naukowców MNiSW, stypendium Rządu Francuskiego dla osób piszących doktorat w trybie co-tutelle, grant KBN (zanim istniało NCN), grant NCN w konkursie OPUS 12.

Mgr Jan Wawrzyniak – pracownik Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, publikacje: *Native speakers, mother tongues and natural semantic metalanguages*, Language Science, t. 32/2010, *O relacji między badaczem tłumaczenia a tłumaczem w aspekcie rzetelności danych tranlatorycznych*, w: Teoria i dydaktyka przekładu, Wszechnica Mazurska, 2003, *O teoretycznym statusie rozróżnienia między użyciem a przytoczeniem*, w: Język rodzimy a język obcy: komunikacja, przekład, dydaktyka, WUW, 2001.

Studia doktoranckie w Instytucie Socjologii
Poziom kształcenia: III stopień

EFEKTY KSZTAŁCENIA

WIEDZA

K_W01

Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu socjologii, nauk społecznych i nauk humanistycznych

K_W02

Posiada pogłębioną wiedzę o aktualnych osiągnięciach i kierunkach rozwoju socjologii

K_W03

Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii socjologii i myśli społecznej

K_W04

Posiada wiedzę o zróżnicowaniu problematyki w zakresie subdyscyplin socjologii

K_W05

Posiada wiedzę w zakresie stosowania i wykorzystywania różnych metod badawczych

K_W06

Posiada wiedzę w zakresie nowych nurtów w metodologii

K_W07

Zna i rozumie związki między różnymi podejściami teoretycznymi a podejmowanymi badaniami

K_W08

Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie badań nad społeczeństwem polskim

K_W09

Posiada wiedzę o różnych formach wypowiedzi naukowej (artykuł, recenzja, raport, monografia)

K_W10

Zna obcojęzyczne słownictwo z zakresu socjologii, nauk społecznych i humanistycznych

K_W11

Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej

K_W12

Posiada wiedzę z zakresu uwarunkowań prawnych i etycznych związanych z pracą naukową

UMIEJĘTNOŚCI

K_U01

Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do identyfikowania i analizowania zjawisk i procesów społecznych i kulturowych

K_U02

Posiada umiejętność formułowania pytań badawczych

K_U03

Ma umiejętność prowadzenia badań w zakresie nauk społecznych przy zastosowaniu różnych metod

K_U04

Potrafi uczynić przedmiotem pogłębionej analizy poprawność prowadzonych badań

K_U05

Potrafi dokonać porównania i krytycznej interpretacji różnych stanowisk teoretycznych i metodologicznych

K_U06

Potrafi zastosować podejście interdyscyplinarne w analizie i badaniu zjawisk i procesów społecznych

K_U07

Ma umiejętność identyfikowania i rozwiązywania problemów związanych z dydaktyką

K_U08

Potrafi przygotować zajęcia i/lub wystąpienia konferencyjne i/lub prezentacje

K_U09

Potrafi przygotować publikację i wystąpienie w języku obcym

K_U10

Potrafi planować i organizować proces badawczy

K_U11

Ma umiejętność pracy w zespołach badawczych (krajowych i/lub międzynarodowych)

K_U12

Potrafi zastosować zasady określające przygotowanie tekstu naukowego (dotyczy prawa autorskiego, sporządzania przypisów, cytowania)

K_U13

Potrafi samodzielnie rozwijać posiadaną wiedzę w zakresie wybranego przedmiotu zainteresowań

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

K_K01

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach pracy naukowej

K_K02

Jest świadomy społecznej i etycznej odpowiedzialności związanej z pracą dydaktyczną

K_K03

Jest przygotowany do dyskusji w zakresie uzasadniania i budowania własnej linii argumentacyjnej

K_K04

Wykształca postawę analitycznego i krytycznego myślenia o zjawiskach i procesach społecznych

K_K05

Bierze udział w dyskusjach szanując odmienne stanowiska

K_K06

Wykazuje samodzielność w zakresie zdobywania wiedzy

K_K07

Jest przygotowany do różnych form pracy zespołowej (krajowej i/lub międzynarodowej)